

neboť by to znamenalo vyloučení takových případů z právního prostředku rychlé ochrany cti, kterou poskytuje § 19 tisk. zák., a bylo by proti účelu tohoto právního ústavu. Oprava nemusí se ovšem omezovati na pouhé popírání tvrzených skutečností, nýbrž může též obsahovati nové okolnosti, jež jsou způsobilé vyvrátiti skutečnosti tvrzené v opravovaném článku. Použije-li tedy opravující tohoto způsobu opravy a neomezí-li se na pouhé popření skutkových okolností, jež mají býti opraveny, nýbrž postaví-li proti tvrzením novinářského článku skutkovou odvetu, tvrdí-li proti sděleným okolnostem jiné, s oněmi v bezprostředním vztahu jsoucí okolnosti, nezakládá to důvodu, by snad uveřejnění této opravy bylo podle § 21 zákona o tisku odepřeno (srov. rozhodnutí býv. vídeňského zrušovacího soudu, uveřejněné v úř. sbírce pod čís. 3521, a Granichstädten »Das Urheberrecht, Pressgesetz und das objektive Verfahren, erläutert durch gerichtliche Entscheidungen«, str. 98). Opravující smí tedy v opravě tvrditi a věcně vylíčiti správný skutkový stav, avšak nemusí tak učiniti, stačí, když tvrzené skutečnosti pouze popře. Právní názor obou rozsudků, že oprava, která obsahuje takovéto pouhé popření tvrzené skutečnosti, není opravou podle § 19 zákona o tisku, jest tedy nesprávným, pročez bylo zmatečnící stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. vyhověti a podle §§ 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3174.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Prvním úkolem kmetského soudu jest, by zjistil obsah, smysl a dosah obžalobou pozastaveného tiskového projevu, při čemž rozhoduje způsob, jakým pojímá nepředpojatý čtenář při rozumném výkladu obsah projevu a jeho smysl.

Stihacím úkonem přerušujícím promlčení podle § 531 tr. zák. jest obsílka ku smírnému jednání podle § 8 (2), nikoliv výzva k pojmenování původce podle § 8 (1) tisk. nov.

(Rozh. ze dne 10. května 1928, Zm II 265/27.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečnící stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 20. dubna 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji tříčlenným senátem podle § 28 čís. 2 tiskové novely znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmatečnící stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) a b) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Prvním úkolem kmetského soudu při souzení případu proti bezpečnosti

cti jest, by zjistil obsah, smysl a dosah obžalobou pozastaveného tiskového projevu. Toto zjištění musí se dít způsobem trestním řádem předepsaným; nestačí tudíž snad v rozsudku projevit prostě názor, co jest obsahem, smyslem a dosahem pozastaveného článku, nýbrž nutno i způsobem § 270 čís. 5 a § 281 čís. 5 tr. ř. vytčeným uvést v rozsudku důvody, z nichž soud dospěl ku svému přesvědčení o tomto obsahu, smyslu a dosahu článku. Při této skutkově zjišťovací činnosti jest se soudu nalézacímu řídit pravidlem, že při zkoumání obsahu, smyslu a dosahu tiskového článku s hlediska dvanácté hlavy trestního zákona rozhodným bude způsob, jak pojímá nepředpojatý čtenář při rozumném výkladu obsah článku a jeho smysl. Všem těmto zásadám se příčí napadený rozsudek, jenž vychází z předpokladu, že jest obsahem článku viněn soukromý obžalobce, »že byl za války »Rakušákem« a jsa »hyperloyalním« jako profesor svého žáka, ač nemusel, přece udal, ho denuncoval, že urážel veličenstvo, a že má na svědomí toho žáka pro tento čin, a že žalobce, ten bývalý Rakušák, je nyní vůdcem fašistů«. Vše to pokládá soud za obsah článku a na tomto podkladě dospívá pak k svému odsuzujícímu výroku. Leč soud neuvádí důvodů, z nichž dospěl ke shora uvedenému závěru o »obsahu, smyslu a dosahu« článku; nelze z rozsudku vůbec seznati, v kterých větách, nebo výrazech článku vidí obsaženy výtky onoho rázu a významu, jak je má za prokázány, a nelze dále ani seznati, jakými úvahami byl veden při svém závěru, že je obsahem a smyslem článku skutečně to, co se v rozsudku uvádí, a jest následkem toho i nekontrolovatelné, zda též vycházel při zkoumání obsahu článku s hlediska shora vytčeného, totiž s hlediska nepředpojatého čtenáře. Jest proto dáti za pravdu zmatečnité stížnosti obžalovaného, pokud vytýká ve shora naznačeném směru rozsudku vadu nedostatku důvodů podle čís. 5 § 281 tr. ř. Vratkostí tohoto primerního předpokladu padá celý rozsudek; bylo jej proto zrušiti v celém rozsahu jako zmatečný a věc, ježto scházejí potřebná skutková zjištění, vrátiti za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu již v zasedání neveřejném soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl a to, jelikož tu jde toliko o přestupek podle § 6 tiskové novely, před tříčlenným senátem podle § 28 (2) tisk. nov. K dalším námitkám zmatečnité stížnosti nutno s ohledem na toto zrušení rozsudku připomenouti pouze toto: O nutnosti důkazu výslechem svědka N-ého a obsahem trestních spisů okresního soudu na Král. Vinohradech nelze se vyjádřiti v nynějším období řízení, kde vůbec není zjištěno, jaký jest obsah a smysl článku a zda tento obsah naplňuje výtku s hlediska XII. hlavy trestního zákona závadnou; bude naopak na soudě nalézacím, by o tom případně rozhodl při novém hlavním přelíčení. Stejně by bylo po případě uvarovati se nalézacímu soudu nedostatku, objevujícího se ve zrušeném rozsudku, pokud vychází z předpokladu jaksi samozřejmého, že soukromý obžalobce plnil svou povinnost jako učitel, oznámiv ředitelství ústavu čin žákův, podléhající školskému kárnému řízení, aniž by blíže uvedl buď konkrétní předpis nebo vůbec důvod, z něhož tuto povinnost vyvozuje. Pokud se týče stížností nadhozené otázky důkazu pravděpodobnosti podle § 4 tiskové

novely, není vůbec možno se o ní vyjádřiti, dokud není zjištěn primérní předpoklad — smysl zprávy.

Naproti tomu nutno upozorniti z moci úřední (§ 290 tr. ř.) na jinou závažnou okolnost: Trestný čin byl spáchán dne 1. června 1926; ježto tu přichází v úvahu toliko přestupek zanedbání povinné péče a to, alespoň podle dosavadního stavu věci, trestný podle druhé sazby odstavce 3 a) § 6 tiskové novely, činí lhůta promlčecí tři měsíce; během této lhůty nebyl proti obviněnému, jak alespoň podle obsahu spisů nutno předpokládati, předsevzat žádný stíhací úkon, přerušující objektivní promlčení podle § 531 tr. zák. Jediné, co soud do 1. září 1926 podnikl, bylo, že dal dne 24. srpna 1926 obviněnému doručiti usnesení, jímž byl obviněný vyzván, by pojmenoval původce neb pisatele závadného článku a oznámil adresu majitele a vydavatele periodického časopisu. Tento úkon není stíhacím úkonem přerušujícím promlčení ve smyslu § 531 tr. zák., neboť, jako úkony přerušující promlčení jsou v zákoně (§§ 227 a 531 tr. zák.) příkladmo uvedeny, že »byla vydána obsílka na pachatele jako obviněného; rozkaz postavovací; zatýkací; že vyneseno bylo usnesení, že se proti němu má počíti vyšetřování; že byl jako obviněný vyslýchán neb zatčen, anebo honěním nebo listy zatýkacími stíhán; těmto úkonům je veskrze společné, že jsou stíhacím aktem soudním proti určitému pachateli pro určitý skutek. Těmto úkonům bylo pak na roveň postaveno — speciálně pro obor tiskových urážek — obeslání obviněného k smírnému jednání podle § 8 tisk. nov., poněvadž i toto obeslání je stíhacím aktem, předsevzatým proti určitému jednotlivci pro určitý skutek za tím účelem, by soud zjednal průchod porušenému zákonu proti určitému vinníku (rozhodnutí sb. n. s. čís. 2438); neboť staví se tu obviněný před volbu, buď by poskytl uraženému zadostiučinění, anebo že bude tato satisfakce zjednána soudem provedením dalšího trestního řízení proti obviněnému. Takový význam nelze však přičítati výzvě, by zodpovědný redaktor jmenoval původce; vždyť tento úkon nesměruje k usvědčení zodpovědného redaktora, nýbrž ku zjištění osoby původce, jakožto hlavního vinníka, na jehož stíhání má uražený zajisté nejvyšší zájem; zodpovědný redaktor vystupuje při tom tedy jaksi v roli přezvědné osoby, jež následkem svého postavení v novinářském podniku jest v prvé řadě s to, by podala o osobě původce bezpečné vysvětlení; tento vnitřní poměr redaktora k podniku jest důvodem, že se výzva ve smyslu § 8 tisk. nov. řídí na něho; není však účelem této výzvy, by snad byl poměr redaktora k pozastavenému článku zjištěn; lze připustiti, že pak správné a včasné jmenování původce může míti pro redaktora jisté výhody (viz § 5 a § 6 čís. 3 b) tiskové novely) a opačně i újmy (§ 7 nov.); leč ani z toho nelze vyvozovati způsobilost výzvy, býti stíhacím aktem podle § 531 tr. zák., vždyť stanovením těchto následků má býti toliko usnadněn zákonem zamýšlený cíl, zjistiti pravého vinníka, původce. Naproti tomu nelze však tvrditi, jakoby snad účelem výzvy podle § 8 tisk. nov. bylo, zjednati předpoklady pro mírnější nebo přísnější posouzení viny redaktorovy; vždyť tato výzva není vůbec závislou na tom, že zodpovědný redaktor jest pro obsah článku stíhán, a mohlo by se případně

i ono zjištění původce státi ve formě svědeckého výsledku redaktorova. Bude na soudě nalézacím, -by, řídě se těmito pravidly, zkoumal otázku objektivního promlčení, přihlížeje ovšem i k tomu, zdali tu jsou splněny i další v § 531 a) — c) tr. zák. stanovené podmínky.

Čís. 3175.

Pod ustanovení § 175 II a) tr. zák. spadá nejen krádež ovoce na stromech u veřejných silnic, v alejích, nebo jinak volně stojících, nýbrž i v oplocených zahradách v blízkosti domů; je-li oplocení takové, že jest považováti zahradu za uzamčenou ve smyslu § 174 II c) tr. zák., jde o souběh té a oné kvalifikace.

(Rozh. ze dne 11. května 1928, Zm I 91/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 12. ledna 1928, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin krádeže podle §§ 171, 175 II a) tr. zák., uznán vinným toliko přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 175 II a) tr. zák., jehož se dopustil tím, že v době před 25. září 1927 v R. odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení Václava N. z jeho ovocné zahrady ovoce na stromech, 60 kg jablek v ceně 120 Kč, tudíž cizí věci movité v hodnotě větší 50 Kč.

Důvody:

Nalézací soud zjistiv, že obžalovaný ukradl se stromů v oplocené zahradě Václava N-ého u jeho hospodářského stavení 60 kg jablek v ceně 120 Kč, kvalifikoval jeho čin za přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., vycházeje z názoru, že zákon chtěl ustanovením § 175 II a) tr. zák. poskytnouti zvýšenou ochranu ovoci na stromech pouze tehdy, jde-li o stromy u veřejných silnic nebo o aleje okolo polí. Veřejný obžalobce napadá právem tento právní názor důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř.; pro takové obmezení není opory v zákoně, jenž stanovením nižší hranice škody rozhodné pro kvalifikaci poskytuje plodům stromů stejně zvýšenou ochranu proti krádeži jako plodům na poli. Právě z toho, že zákon zvláště vytýká plody na stromech vedle plodů na polích, rozlišuje je slůvkem »nebo« a že mluví prostě o »plodech na stromech« bez ohledu, kde stromy stojí, je patrné, že neobmezuje tuto ochranu na plody stromů na poli nebo jinak volně stojících, nýbrž že důvodem zvýšené ochrany je mu právě tak jako u plodů na polích větší míra ohrožení tohoto cizího majetku, který, pokud visí na stromě, jest pro nemožnost jiného umístění a zabezpečení již tím vydán většímu nebezpečí cizího útoku. Zákonem uznaná potřeba této vyšší ochrany, mající důvod již v povaze chráněného předmětu samého (srovnej nadpis